

← Forrige artikel

Den keltiske ånd

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 559

Del artikel: [f](#) [t](#) [in](#)

Michael Böss

Den keltiske ånd. Længsel efter mening og identitet

Kristeligt Dagblads Forlag. 425 sider. 299,95 kr.

Et værdifuldt bidrag i nutidens debat om identitet

Eller: Altid frejdig når du går! Romantikkens bevægelsesmønstre på den grønne ø - Her er mulighed for at blive klogere på irske forhold.

Af Leif Arffmann, fhv. provst

Det er et imponerende arbejde, der ligger bag Michael Böss' bog "Den keltiske Ånd – Længsel efter mening og identitet". Bogen stråler da også af den viden og indsigt i irsk historie og irsk kultur, der ligger bag værket.

Når bogen efter endt læsning er lukket, ved læseren utroligt meget mere om Irlands historie og de religiøse forhold sammesteds, end før bogen blev åbnet. Alene det fortjener anerkendelse og ros. Det er en særdeles klog beslutning, at bogen indledes med en tidslinje, "Udvalgte begivenheder i Irlands historie", for derved er læseren også klædt på til den videre rejse ind i bogen, ligesom man fra tid til anden kan vende tilbage til tidslinjen. Det kan være nødvendigt, da der er mange historiske oplysninger at holde styr på.

Forfatteren vil gerne fortælle, og det sker i en blanding af historiske oplysninger, personlige oplevelser og tænksomme overvejelser. Ved denne blanding får læseren mulighed for selv at tænke med og gøre forfatteren følgeskab i bogens mange kapitler. For den irske historie er spændende, ikke mindst når man før læsningen, som herværende anmelder, ikke kendte stort til emnet.

Et vigtigt forhold i den ældre irske historie er, at der i mange århundreder ikke var tale om nogen bykultur. Byerne var så at sige ikke eksisterende, og det betød, at de klostre, der blev bygget i 500 og 600 tallet e. Kr., befandt sig i "øde" områder uden tilknytning til nærtliggende byer, al den stund disse ikke fandtes. Forfatteren gør da også rede for, hvorledes dette styrkede klostrenes selvstændighed i forhold til den kirkelige organisation og (magt)struktur. Den sædvanlige organisation indebar, at et

kloster anerkendte den nærliggende bys biskop som sit åndelige overhoved, men det var således ikke tilfældet i Irland. Dette spiller en rolle i forhold til, hvorledes begrebet bod praktiseres. Ved det 4. Laterankoncil i 1215 blev den kirkelige bodspraksis systematiseret og lagt ind i en menighedsstruktur, så boden blev et anliggende for sognemenigheden og dens medlemmer. Men i den irske kirke var der for klostrenes vedkommende en hævdvunden praksis, hvorefter den angrende synders bod var et individuelt anliggende, ikke mindst indenfor klostrets mure. Derved skabtes en tradition for en personlig "inderlighed" i sjælesorgen og boden.

Forfatteren gør gældende, at dette kommer til at spille en vigtig rolle i den, også i vores egen tid, voksende interesse for den irske kirkelige tradition, den såkaldt "keltiske ånd". Når den er kaldt sådan, hænger det bl.a. sammen med, at keltisk skriftsprog stort set ikke har været til at finde. Interessen skal imidlertid ses i sammenhæng med Romantikken og dennes opfattelse af, hvor det er muligt at finde Sandheden.

I den tyske, engelske og danske romantik er sandheden at finde udenfor bymuren, for murene var ensbetydende med noget indelukket og de snærende bånd, der hindrede den frie ånds udfoldelse. Derfor skulle det søgende "jeg" ud i det åbne landskab, og det betød også en stigende interesse for at grave sig ned, så bl.a. arkæologien og geologien blev foretrukne beskæftigelser. Og her er den irske historie interessant, fordi der netop i mange århundreder ikke i nævneværdig grad fandtes byer. Romantikken ser derfor den irske fortid som dybt interessant, fordi der dér fandtes noget af det, borgerskabet ikke kunne finde bag de "kvalmfulde mure", for nu at sige det med Oehlenschläger. Det er denne romantiske tanke, der fortsat ligger i vores egen tids også kirkelige interesse for den irske spirituelle tradition, ikke mindst i pilgrimsvandring og retræter.

Michael Böss anerkender, at det kan være nødvendigt at foretage teologiske opgør fra tid til anden, men han beskriver også sin egen sunde skepsis overfor dette at vandre af sted, væk fra den dagligdag, der kan give mig så meget, men som begribeligvis også kan være sur. Han siger således: "Når folk siger, at de tager ud i naturen eller på vandring for at få ro i sindet, kan jeg derfor godt stille mig lidt tvivlende. Min egen erfaring er, at roen først opstår, når jeg blot koncentrerer mig om at sætte fødderne rigtigt på fjeldstien og på at sanse verden." (s.386)

Den nyere teologiske interesse for den irske kirkes historie og den spiritualitet, der findes dér, kommer til udtryk i mange bønner og meditationer, der er inspireret af traditioner, der føres tilbage til de irske klostre. Dette har Michael Böss sat sig grundigt ind i og ser det som et udtryk for det teologiske opgør. Han finder, at det i høj grad handler om et opgør med den lutherske tradition og Den augsburgske Bekendelse fra 1530. Der er tale om en central teologisk debat, da det handler om, hvorvidt det enkelte menneske skal betragtes som den, der altid vil gøre som Adam og Eva, hvis jeg fik mulighed for det, eller jeg er så "naturlig" og god, at jeg altid stræber efter at leve i overensstemmelse med naturen og de mennesker, der er omkring mig. Michael Böss stiller sig tvivlende overfor dette projekt.

Det gør anmelderen også, og betragter derfor bogen som et meget værdifuldt bidrag i den danske debat om identitet. For hvem er jeg? Hvem er jeg, når jeg bevæger mig ud for at finde mig selv? Det kunne jo være, at det blev en skuffelse.

Det er bogen "Den keltiske Ånd" ikke. Den kan derfor anbefales til læsning og fælles overvejelse. Man kan måske løbe vild i de mange oplysninger, men forfatteren er god til at lede læseren tilbage på sporet.

[Historie-online.dk, den 31. januar 2024]

← [Forrige artikel](#)